Bestyrelsens studietur maj 2019

Formål:

I hver 4-årig bestyrelsesperiode arrangeres dels en indenlands tur, dels en udenlands tur for AffaldPlus´ bestyrelse. Den indenlandske tur går bl.a. til egne anlæg så nye medlemmer kan se anlæggene og ikke-nye medlemmer kan se ændringer/udvidelse siden sidste besøg. Derudover besøges andre – private og offentlige – anlæg i branchen.

Den udenlandske studietur går til anlæg og institutioner, hvor bestyrelse og ledelse kan se nye tendenser indenfor håndtering af energi, ressourcer og affald og derved få input til nye tiltag og inspiration til nye aktiviteter.

Studieturen i 2019 havde hovedvægten på cirkulær økonomi, herunder genanvendelse/genbrug af byggematerialer og tekstiler.

Desuden giver en sådan tur rig lejlighed til at udveksle faglige ideer mellem politikere og selskabets ledelse.

Deltagere:

Deltagere i turen var AffaldPlus bestyrelsesmedlemmer og direktion.

I alt deltog 14 politikere og ledere i turen.

Tidsrum:

Studieturen startede med afgang fra Næstved lørdag den 18. maj kl. 8 og afsluttedes samme sted fredag den 24. maj 2019 kl. 18:45.

Studieturens indhold:

Dato	Aktivitet/Virksomhed	Hovedpunkter
Lørdag 18.5	Transport	Transport til Holland foregik i lejet bus. Dels for at undgå miljøbelastende flyture, dels for at øge mulighed for socialt samvær.
Søndag 19.5	Bestyrelsesmøde	Jævnfør dagsorden
Mandag 20.5	Byvandring	Der blev bl.a. set på indsamlingsudstyr for husholdningsaffald – se foto.

	Amsterdam Smart City	Amsterdam Smart City (ASC) er en platform for privat-offentligt innovation til fremme af byggedygtige byer. ASC formidler samarbejde mellem kommuner, myndigheder, vidensinstitutioner og virksomheder med inddragelse af borgere og beboere. ASC startede med samarbejder på energiområder, men arbejder nu for smartere byer og smartere borgere. Der arbejdes efter "button-up" princippet og "learning by dooing" er vigtigere end at have en fuldstændig færdig masterplan. ASC prøver også at påvirke lovgivningen når den står i vejen for bæredygtige tiltag. Et eksempel er at Amsterdam by ønsker opsat 1 solpanel pr. indbygger (dvs. 850.000 solpaneler!). Her finder ASC ejere af store tage og laver forbindelse til praktikere så projektet kan realiseres uden statsstøtte. ASC består af 6 personer, som betales af interessenterne. Derudover betaler deltagerne i de enkelte projekter og der er p.t. over 300 projekter som kan følges på hjemmesiden: www.amsterdamsmartcity.com Amsterdam region har et mål om 100% cirkulær affaldshåndtering i 2050 med upcycling som det ledende princip. I dag genbruges kun ca. 20 % af husholdningsaffaldet. Krav til indkøb er vigtige for at motivere producenter til at genanvende flere ressourcer i produkterne. Arbejder bl.a. med genanvendelse af bleer. Der findes to forbrændingsanlæg i regioner og ingen deponier. Cirkulær økonomi er at lukke kredsløbene – også næringskredsløbene.
Tirsdag 21.5	Theo Pouw	Erik Vogelzang fortalte, at hovedsynspunktet for virksomheden er at beton er for godt til at blive genbrugt som vejfyld (down-cycling). Nej, beton skal up-cycles og bruges som byggemateriale i huse. Det skal ske i et samarbejde mellem genbrugsvirksomheder, industri og offentligheden (borgere og myndigheder). For at øge interessen for at genbruge beton i husbyggeri er der i Norge nedsat skat på huse hvor der bruges f.eks. 30 % genbrugsmaterialer. I dag tilsættes op til 30 % flyveaske fra kulværker til beton. Det er problematisk ud fra et tungmetalsynspunkt, men mindsker CO2-udledningen. På virksomheden behandles forurenet jord og beton ved at fjerne miljøfremmede stoffer. Materiale modtages fra store dele af Europa – hovedsageligt fra kommunale kunder. Behandling sker dels ved varmebehandling, dels på vaskeanlæg.

		I Holland bruges ikke biologisk behandling af forurenet jord, da det kræver for lang behandlingstid og derved for meget plads. Flyveaske fra affaldsforbrænding deponeres i saltminer i Tyskland. Alt materiale analyseres for at sikre høj kvalitet af genbrugsmaterialerne. Virksomheder har fokus på bæredygtighed i virksomheden ved genbrug af overfladevand, brug af naturgas, transport på vandveje og brug af lastvogne med EURO 5 motorer. Byggematerialer må nødvendigvis køre i store lukkede kredsløb, hvor man generelt helst ser små, lukkede kredsløb.
	Brancheforening BKN og Restore shop og sortering	Leonie Reinders fra Brancheforeningen BKN fortalte, at brancheforeningen samler private virksomheder, der arbejder med cirkulær økonomi og mennesker udenfor det normale arbejdsmarked (sociale arbejdspladser). Der er ikke kun tale om genbrugsvirksomheder, men også om f.eks. en kaffebar. BKN har 63 medlemmer, der driver 206 butikker og 13.500 ansatte fordelt over hele Holland. BKN står for en årlig genbrugsdag i Holland. Desuden er BKN ansvarlig for en logo-ordning for medlemmerne. Det er lavet for at beskytte deres image mod "plattenslagere". Restore er en virksomhed tilknyttet BKN. Restore driver en virksomhed med manuel sortering af tekstiler indsamlet i container placeret i 4 kommuner. Restore driver også cykelværksted og en (nyindrettet) genbrugsbutik. Alt tøj er tyverisikret, da der ellers erfaringsmæssigt ville forsvinde meget tøj! I Holland skal man have en kommunal tilladelse for at måtte indsamle tekstiler til genbrug.
Onsdag 22.5	Emile Bruls, Rijkswaterstaat	Emile Bruls fortalte, at Rijkswaterstaat er det ældste ministerium i Holland og varetager opgaver indenfor kanaler, diger, motorveje samt miljø og affald. I dag hører styrelsen under ministeriet for infrastruktur og miljø, som ligger i Haag. Bruls hovedfokus var indsamling af tekstiler, som er en del af Hollands affaldspolitik. Der arbejdes med EPR (udvidet producentansvar) for området, men det er vanskeligt bl.a. fordi der ikke mere produceres ret mange tekstiler i Holland. Arbejdstøj, der laves i Holland, vil formentlig fremover blive omfattet af EPR. Bruls fortalte også om ECAP, som er en EU-projekt for genbrug/genanvendelse af tekstiler.

		I Holland er kommunerne ansvarlige for indsamling af genbrugsmaterialer og giver tilladelse til velgørende organisationer. I 2012 blev der indsamlet 90.000 tons tekstiler i Holland, mens 145.000 tons blev brændt/energiudnyttet. Målet i 2020 er at 75% genanvendes. Det bliver svært at nå – især i byerne, hvor borgerne ikke er særlige gode til at sortere husholdningsaffaldet. Det landsdækkende mål at 100% cirkulær økonomi i 2015 og 50% reduktion i brugen af jomfruelige materialer i 2030. Der er indgået en national råvareaftale i januar 2017 med 380 virksomheder, organisationer, NGOer m.fl. Generelt er det sådan i Holland, at regeringen sætter mål mens virksomheder kommer med en plan til opfyldelse af målet. Det virker dog ikke altid optimalt. Husk: EU har besluttet, at i 2025 skal tekstiler indsamles separat med henblik på genbrug/genanvendelse. I Holland bruges klude f.eks. til forstærkning af diger, hvilket er down-cycling. Kommunernes indkøb skal gøres mere grønne f.eks. ved udarbejdelse af guidelines til bæredygtige indkøb og afholdelse af undervisning for indkøbere.
	Byvandring	Der blev bl.a. set på indsamlingsudstyr for husholdningsaffald – se foto.
Torsdag 23.5	Texperium	Paula Konter fra Texperium fortalte om virksomheden, som er en lille innovationsvirksomhed, som arbejder med bæredygtig produktion af brugte tekstiler. Det kan f.eks. være uniformer fra KLM luftfart, som genbruges som tasker m.v. Texperium har også en lille produktion af garner af brugte tekstiler på egen, gammel spindemaskine. Det er muligt at genbrug mange flere tekstiler, men det er billigere at producere nyt i Tyrkiet. Det betyder, at produktionen og interessen fra virksomheder stopper når tilskuddene stopper! Her kunne mere gennemsigtighed bl.a. med arbejdsforholdene i 3. verdens lande måske ændre brugerne holdning. Husk: Tekstiler er ikke affald, men derimod en råvare.
	Frankenhuis	Werner Pasop viste rundt i virksomheden, der arbejder med genanvendelse af tekstiler. Frankenhuis modtager og genbruger ca. 15.000 tons brugte tekstiler pr. år. Mange af tekstilerne ender som støjdæmpning i biler og vaskemaskiner. Desuden varetager de fortrolig håndtering af uniformer

		m.v.
	Organisationen Het Goed	Afslutningsvis besøgte vi endnu en genbrugsbutik – også her i tilknytning til tøjsortering og reparation af cykler m.v. Også her ligger hovedvægten på sociale arbejdspladser.
Fredag 24.5	Hjemtransport	

Konklusion:

Bestyrelsen udtaler, at studieturen havde et godt fagligt niveau og at det er gavnligt at se tingene i praksis.

Hovedvægten var lagt på cirkulær økonomi og håndtering af byggematerialer og tekstiler, hvilket er relevant for AffaldPlus ikke mindst set i lyset af de forventede øgede krav på området.

Det var interessant at se gode private, offentlige og privat-offentlige initiativer på området i Holland.

Det var også interessant at høre om affaldshåndtering generelt i et sammenligneligt land – og at konstatere, at det danske system passer godt til danske forhold.

Studieturen giver rent konkret anledning til at revidere AffaldPlus´ indkøbspolitik med fokus på bæredygtige indkøb, da det offentliges ageren som indkøber er vigtig.

Endelig medvirker en sådan tur til at øge samarbejdet i den nye bestyrelse.

Bente Munk
11. september 2019

Vedlagt:

Bilag 1 – Foto

Bilag 2 - Program

Bilag 2 – Deltagere

Bilag 3 - Regnskab

Figur 1 – Samling af indsamlingsbeholdere i Amsterdam

Figur 2- Indsamlingsbeholdere

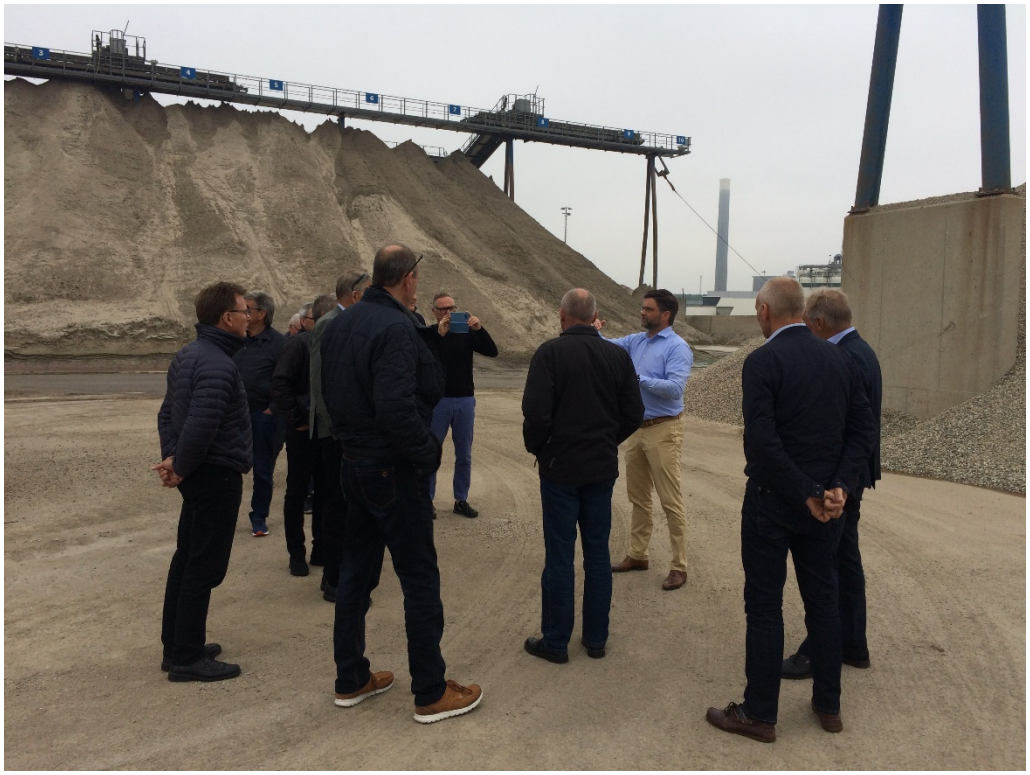

Figur 3 - Besøg hos Theo Pouw

Figur 4- Tøjsortering hos Restore

Figur 5- Restore genbrugsbutik

Figur 6- Papindsamling i Utrecht

Figur 7- Spindemaskine i Texpirium

Figur 8- Tekstiler til genbrug

Figur 9- Rejsegruppen

Bestyrelsestur 18.5. - 24.5.2019 – Program

Lørdag den 18.5

Kl. 8:00 Afgang fra Næstved med bus til Holland

Kl. 20:00 Middag In de Waag, Amsterdam

Overnatning på Hotel Lloyd, Amsterdam.

Søndag den 19.5

Kl. 11 Kanalrundfart

Kl. 13 Frokost på Bistroberlage, Amsterdam

Kl. 15.30 Bestyrelsesmøde

Kl. 17 Faglige oplæg om cirkulær økonomi, udvidet producentansvar for emballage og tekstilhåndtering i AffaldPlus.

Kl. 19 Middag på Puerto Pata Nera, Amsterdam

Overnatning på Hotel Lloyd, Amsterdam.

Mandag den 20.5

Kl. 10: Besøg Wieland Textiles

Kl. 12 Frokost på Annemax

Kl. 14 Oplæg af og om Amsterdam Smart City

Middag Oudaen, Utrecht

Overnatning på hotel Star Lodge Hotels, Utrecht

Tirsdag den 21.5

Kl. 9 Besøg på Theo Pouw, Utrecht

Kl. 12 Frokost på La Place, Veenendal

Kl. 13:30 Besøg hos brancheforeningen BKN, Ede

Kl. 19 Middag på Loft 88

Overnatning på hotel Star Lodge Hotels, Utrecht

Onsdag den 22.5

Kl. 9 Møde med Emile Bruls, Rijkswaterstaat

Kl. 11 Byvandring med fokus på affaldshåndtering i bybilledet.

Frokost Paviljoen de DOM, Utrecht

Kl. 19.30 Middag på hotellet

Overnatning på Hotel de Broeierd-Enschede, Enschede.

Torsdag den 23.5

Kl. 9 Besøg Texperium, Haaksbergen

Kl 12 Besøg Frankenhuis, Haaksbergen

Kl. 13 Frokost i grøftekant

Kl. 14 Besøg organisationen Het Goed, Enschede

Kl. 19 Middag på Van Kosie, Enschede

Overnatning på Hotel de Broeierd-Enschede, Enschede.

Fredag den 24.5

Kl. 9 Transport Enschede - Næstved

DELTAGERE

Politikere

- Finn Hansen, Faxe Kommune
- Elmer Jacobsen, Næstved Kommune (næstformand)
- Benny Christensen, Ringsted Kommune
- Torben Lollike, Ringsted kommune
- Villum Christensen, Slagelse Kommune
- Ivan Hansen, Sorø Kommune
- Per Hovmand, Sorø Kommune
- Poul A. Larsen, Vordingborg Kommune (formand)
- Henrik Rützou Aakast, Faxe Kommune

Direktion

• Direktør John Kusz		Mobil 2164 6630
• Genbrugschef	Allan B. Johansen	Mobil 2142 0960
• Kommunikationschef	Niels Damgaard	Mobil 4054 5174
• Energichef Ole J. Andersen		Mobil 2620 6032

Turleder

• Bente Munk (AffaldPlus)	Mobil 4094 0439

REGNSKAB

Transport	54.735 kr.
Overnatning	113.947 kr.
Bespisning	36.819 kr.
Adgangsbetaling	12.805 kr.
I alt	218.306 kr.